

31ste jaargang • nummer 169 • december 2016

SOBAT

**Prettige
Kerstdagen**

**Voorspoedig
2017**

WOMI

'All-Inclusive' Hotels Autovakanties & Bus excursiereizen 2016 / 2017

BTR Reizen biedt alle Veteranen
10% korting op al haar aangeboden
All Inclusive Hotels vakanties.

* niet in combinatie met andere aanbiedingen en acties

Populair bij vele Veteranen en oud Militairen zijn de Soldiers and Veterans Hotels, maar inmiddels ook de All Inclusive Hotels vakanties van BTR Reizen.

Deze biedt in samenwerking met vele gastvrije *** en **** hotels -autovakanties & bus excursie reizen - aan waar volop genoten kan worden van een 'All-Inclusive' vakantie.

BTR Reizen beschikt momenteel over zo'n 35 All Inclusive Hotels gelegen op de mooiste plekjes in Nederland en Duitsland. Zeer gewild zijn de **Speciale Voordeel Weken**. Interesse in deze extra Voordeel Weken en alle andere All Inclusive Hotels vakanties, zie www.BTRreizen.nl of bel 055 - 5059500 voor gratis folder.

va. € 199,- p.p.

All Inclusive Hotel De Vossenbergh ***
Vierhouten / Veluwe

va. € 249,- p.p.

All Inclusive Hotel Het Jagershof ***
Nunspeet / Veluwe

va. € 210,- p.p.

All Inclusive Hotel Hoeve Nunspeet ***
Nunspeet / Veluwe

va. € 199,- p.p.

All Inclusive Hotel 't Trefpunt ***
Mede / Noord-Brabant

va. € 224,- p.p.

All Inclusive Hotel Op de Bout ***
Valkenburg / Zuid-Limburg

va. € 199,- p.p.

All Inclusive Hotel De Drie Dorpen ***
Ankeveen / Gooi & Vechtstreek

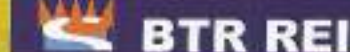
va. € 206,- p.p.

All Inclusive Hotel 't Holt**
Diepenheim / Twente

va. € 249,- p.p.

All Inclusive Hotel Westerburcht ***
Westerbork / Drenthe

va. € 197,- p.p.

All Inclusive Hotel Het Witte Veen **
Witteveen / Drenthe

40% Korting

Ultra All Inclusive Hotel De Elderschans *** Aardenburg / Zeeuws-Vlaanderen

Nieuw bij BTR Reizen is het Ultra All Inclusive Hotel De Elderschans in Zeeuws-Vlaanderen. Een mooi hotel met een geweldige verzorging met gratis drankjes van 10.00 tot 22.00 uur. Daarnaast een ideaal vertrekpunt om Brugge, Gent, de Belgische kust, Sluis en Cadzand te bezoeken.

Najaar 40% Korting, te boeken van okt. t/m dec.

Ultra All Inclusive	Normale prijs	Nu slechts voor
3 dagen / 2 nachten	€ 199,00	€ 119,50
4 dagen / 3 nachten	€ 299,00	€ 179,50
6 dagen / 5 nachten	€ 482,00	€ 289,00
7 dagen / 6 nachten	€ 582,00	€ 359,00

- Prijzen per persoon
- Toeslag verblijf op zaterdag en/of zondag € 10,00 p.p. p.n.
- Toeslag 1- persoonskamer: 100%
- Toeristenbelasting € 1,85 per nacht aan het hotel betalen
- Reserveringskosten € 20,00 per boeking

Voor meer informatie over Hotel De Elderschans, de geweldige Ultra All Inclusive verzorging en de moole omgeving zie:

Sobat uitgave juni 2016 en www.btrreizen.nl

va. € 199,- p.p.

All Inclusive Hotel Elkemann ***
Ahaus / Münsterland / Duitsland

va. € 189,- p.p.

All Inclusive Hotel Heiderhof ***
Westerwald / Duitsland

va. € 175,- p.p.

All Inclusive Hotel Altastenberg ***
Sauerland / Duitsland

va. € 209,- p.p.

All Inclusive Hotel Der Jägerhof ***
Teutoburgerwald / Duitsland

va. € 199,- p.p.

All Inclusive Hotel Brauer ***
Treis-Karden / Mosel / Duitsland

va. € 199,- p.p.

All Inclusive Hotel De Drie Dorpen ***
Ankeveen / Gooi & Vechtstreek

va. € 206,- p.p.

All Inclusive Hotel 't Holt**
Diepenheim / Twente

va. € 249,- p.p.

All Inclusive Hotel Westerburcht ***
Westerbork / Drenthe

va. € 197,- p.p.

All Inclusive Hotel Het Witte Veen **
Witteveen / Drenthe

BTR REIZEN

055 - 5059500 - WWW.BTRREIZEN.NL

KERSTREIZEN 2016

BUS EXCURSIE REIZEN * AUTOVAKANTIES * RIVIERCRUISES

Kerst in Hotel Heiderhof *** Westerwald

5 daagse Bus-excursie Vakantie

van 23 t/m 27 dec. voor slechts € 395,- p.p.

Inclusief:

- Reis per luxe bus met chauffeur en excursies
- Welkomstdrankje
- 4 x logies & 3 x ontbijt
- 1 x kerstbrunch
- 2 x 3-gangendiner
- 2 x feestelijk kerstdiner
- 1 x koffie met gebak
- Kerstbingo met leuke prijsjes
- Afscheidsdiner in Nederland

Kerstcruise met MS Serenity ****

8 daagse cruise Belgische Steden

van 21 t/m 28 dec. vanaf € 898,- p.p.

Oud & Nieuwcruise met MS Serenity ****

7 daagse cruise Belgische Steden

van 28 dec. t/m 3 jan. vanaf € 798,- p.p.

MS Serenity is een lux **** cruiseschip met een perfecte service en volledige verzorging aan boord. Daarnaast kunt u genieten van een mooi vaarroute en een aantrekkelijk Kerst en Oud & Nieuw programma.

Kerst in Hotel 't Trefpunt *** Brabant

5 daagse Autovakantie

van 23 t/m 27 dec. voor slechts € 378,- p.p.

Inclusief:

- Ontvangst koffie met lekkers
- 4 x logies met ontbijt
- 1 x lunch
- 1 x kerstbrunch
- 2 x 3-gangendiner
- 2 x feestelijk kerstdiner
- Livemuziek op 1e kerstdag

Gratis: excursies per luxe touringcar

- 24 dec. dagtocht Kerstmarkt in Antwerpen
- 26 dec. middagtocht met koffie en iets lekkers

Kerst Autovakantie Drenthe

Hotel Abdy de Westerburcht *** in Westerbork

4 dagen 24 t/m 27 dec. va. € 223,- p.p.

5 dagen 23 t/m 27 dec. va. € 257,- p.p.

6 dagen 22 t/m 27 dec. va. € 290,- p.p.

De Bonte Wever Assen 'Ultra All-Inclusive'

Kerst Autovakanties

4 dagen 24 t/m 27 dec. va. € 399,- p.p.

5 dagen 23 t/m 27 dec. va. € 489,- p.p.

Oud & Nieuw Autovakantie

BTR REIZEN

055 - 5059500 • WWW.BTRREIZEN.NL

SOBAT

Officieel orgaan van VOMI-NL Vereniging van organisaties, waarvan de leden veteranen, oud-verzetsmensen, oud-militairen, verwanten en sympathisanten kunnen vertegenwoordigen. Verschijnt 6 keer per jaar.

Bestuur

Voorzitter L. Hoordzij
P. de Hoogstraat 6
6181 DH Eeloo
Tel. 046-4360607
E-mail:
l.hoordzij@hotmail.com

**Vice-voorzitter/
Secretaris** K.J. Orsel
Van Hobokenstraven 63
2905 HH Barendrecht
Tel. 0180-611612
E-mail:
khuorse@live.nl

1e Penningmeester A. Lujendijk
Voerdijk 475
2995 BE Barendrecht
Tel. 0180-618423
E-mail:
6w.lujendijk@gmx.net
Banknummer
NL49 RABO 0180 4201 43
of
NL92 INGB 0004 2595 98

2e Penningmeester F. Bergman, Smeetshof-
straat 11, 6005 SC Weert
Tel. 0405-364641/
06-12202602. E-mail:
pbergman400@online.nl

Vz./sect. Soc. Comm. Wil F.J. Patst
Stellingenvweg 104
8475 EJ Nijesholtpade
Tel. 0561-600772
Mobiel: 06-15100579
E-mail:
vomi-soc.com@kpnmail.nl

Vice-vz./Budgethouder Th.H.A. Rump
Albalmsstraat 14
2352 EG Leidenorp
Tel. 071-5416036
E-mail:
Theorump@gmail.com

Vz. VOMI Binnenland A.M. Mol
De Wierboom 9
8332 JT Steenswijk
Tel. 0521-512095
E-mail:
a.m.mol@online.nl

Dreleden R. Grit, J.N. Blom,
G. de Jong,
F.J.F. Smeetsburg

Leden van Verdienste

G.C. Heerwse; T.J. Gastra;
A.H. v.d. Vis - Bloem; J. Oldenbeuving;
P.N. Wiltens; J. v.d. Ham; H.H.M. Mergler;
P.W. Kayvenhoven; A.W. Scholten; J. Krijbe;
G.M. Paltchaas-Determan; F.J. Paltchaas;
K.J. Orsel; W.A.J.K. Rozz; J. Boeseldatum

Doelstellingen Vereniging Oud Militairen Indië- en Nieuw-Guineagangers Nederland (VOMI-NL)

De vereniging heeft ten doel:

- Het behartigen van de ideale, materiële en immateriële belangen van haar leden.
- Het behartigen van de belangen van de nagelaten betrekkingen van hen, die als gevolg van directe militaire dienstverrichtingen om het leven kwamen of ten gevolge daarvan invalide werden.
- Het ijveren voor het bijvoord eren en herdenken van hen die gevallen zijn tijdens militaire dienstverrichtingen alsmede van hen die tijdens, door of ten gevolge van krijgsgewoenschap, ziekte of ongevallen in of door militaire dienst zijn overleden.
- Het bevorderen van het saamhorigheidsgevoel bij en de kameradschap tussen de leden van haar lidverenigingen.
- Het bevorderen van contacten met gelijkgestemde nationale en internationale organisaties.

Beginselen

De vereniging tracht gestelde doelen te verwezenlijken,

los van elke partijpolitieke richting, levensovertuiging of religie.

De vereniging staat open voor samenwerking met verenigingen, die zich op overeenkomstig terrein als de VOMI-NL bewegen en aamvante doelstellingen nastreven.

Raad van Advies

Voorzitter H.F. Coopenars, Brigade-generaal der Jagers bd

Leden C.W.M. Breed, Commandeur van Administratie bd
Dr. W.A. Broeder, Kolonel der Koninklijke Marechaussee bd
J.H. de Kleyn, Luitenant-generaal der Infanterie bd
Prof. dr. K.A.C. Hokbergen, Emeritus hoogleraar

Ledenadministratie

G.M. Paltchaas-Determan
Amstelpad 17
3101 EA Rozenburg
e-mail: vomicla@gmail.com

Correspondentie:

1. Opgave nieuwe leden, adreswijzigingen, bericht van overlijden e.d. richten aan de secretaris van de vereniging waartoe men behoort. Zie secretariaatsadressen onder "VERENIGINGSRELIQS".
2. Zaken VOMI betreffend richten aan de secretaris van het bestuur.

De redactie behoudt zich het recht voor Ingezonden artikelen in te korten en/of veranderingen aan te brengen of, zonder opgave van redenen, niet te plaatsen.

De redactie kan niet aansprakelijk gesteld worden voor de inhoud van de geplaatste artikelen. De artikelen geplaatst in dit blad behoeven niet noodzakelijk de zienswijze van het bestuur weer te geven.

Overname van artikelen is toegestaan mits met bronvermelding.

Redactiecommissie

Voorzitter/hoofdredacteur Th.H.A. Rump (zie onder bestuur)
Secretaris/redacteur E. Patck

De Bongerd 94
5345 JW Oss
Mobiel: 06-54974053
E-mail: e.floss@xs4all.nl

Fotobewerking/redacteur A.H. Mol (zie onder bestuur)
Advertenties K.J. Orsel (zie onder bestuur)

Voorplaat: Pictige Kerstlagen en een Voorspoedig 2017

Druk: Zalsman, Zoelre

Sluitingsdatum inzenden kopij:
Nr. 170 23-12-2016

Website VOMI-NL: www.vomi-nederland.nl

Van de Voorzitter

Het einde van 2016 komt in zicht en we gaan ons opmaken om Kerstfeest en Oud- en Nieuwjaar te vieren. Vanuit verenigingsactiviteiten gezien, voor mij een relatief rustige periode. Want sinds het indienen van de kopij voor het oktobernummer tot nu toe is er veel gebeurd. Op 5 september ben ik samen met vicevoorzitter Klaas Orsel op ziekenbezoek geweest in Stiens (Fr) bij mijn voorganger voorzitter VOMI NL, Minne Vis. Tijdens mijn korte najaarsvakantie in het buitenland is hij onverwacht snel overleden, waardoor Klaas bij de uitvaart op 22 september namens bestuur en leden van VOMI NL een aan de persoon en aan zijn verdiensten voor onze vereniging recht doende toespraak heeft gehouden. Wel kon ik op 10 september aanwezig zijn bij de uitvaart van oud-bestuurslid Piet te Walvaart in Deurne (NB) en daar een toespraak houden. Zijn "In Memoriam" treft u verderop in ons blad aan. Op 5 november vond de uitvaartplechtigheid en crematie van oud-bestuurslid van VOMI De Veluwe, Peter Holsbergen, plaats in Dieren (Gld) en mede namens onze zusterverenigingen BvW en VIM heb ik de vele verdiensten van Peter voor de Indië veteranen geschetst.

Terug van vakantie, ben ik op 26 oktober op ziekenbezoek geweest bij ons bestuurslid Wil Patist. Volkomen onverwacht blijkt hij een ernstige kwaal te hebben. Op het moment van schrijven ligt hij, na een zware operatie, nog in het ziekenhuis en is de toekomst onduidelijk. Ik wens hem, zijn echtgenote en familieleden, mede namens u allen, dat hij spoedig weer de oude mag zijn.

Tijdens mijn afwezigheid kwam op 29 september het in het Nederlands vertaalde proefschrift uit van de heer Rémy Limpach over oorlogsmisdrijven begaan

door Nederlandse militairen in het voormalige NOI. De publicatie gaf veel minder mediabelangstelling dan ik had verwacht. Waarschijnlijk komt die nog als de Regering met haar standpunt komt. Zij wil, net als ik overigens, eerst het lijvige boek van maar liefst 870 bladzijden bestuderen voordat zij met een mening in de openbaarheid treedt. Het verheugt mij dat op 5 november in het NRC een artikel van 3 bladzijden is verschenen waarin het extreme geweld aan Indonesische zijde wordt belicht, zowel in de Bersiap periode als in de jaren daarna. De waarheid heeft vele gezichten en het Nederlandse volk heeft er recht op die alle te kennen. Het bewust eenzijdig belichten van geweld door militairen aan Nederlandse zijde, beschouw ik als een vorm van geschiedvervalsing. Hopelijk komt daarin nu een kentering. Het bestuur heeft zich steeds op

het standpunt gesteld dat Indië veteranen niet tegen diepgaand onderzoek zijn van geweld dat is toegepast in Indië in de periode 1945-1950, mits zowel geweld gepleegd aan eigen zijde als aan de zijde van de tegenstander wordt onderzocht. Ook buiten de Indonesische archieven is daarover veel te vinden, al heeft het natuurlijk de voorkeur dat Indonesië zelf aan een dergelijk breed onderzoek meewerkt. Het is nu wachten op het Regeringsstandpunt. Als u dit leest, is dat mogelijk bekend en kan VOMI haar verdere koers bepalen.

Ondanks alle verwickelingen wens ik u vredige, stemmige en gezellige Kerstdagen en, zoals men hier in Limburg zegt, "unne gooje roetsj".

*Uw voorzitter,
Leen Noordzij*

Onbegrepen licht

Wat zijn er veel dingen die we niet begrijpen. Over onszelf, over de wereld, over hoe dingen lopen of zo zijn ontstaan. Aan het eind van weer een jaar zetten we soms even de tijd stil om wat te mijmeren. Met elkaar delen wat ons verbaast of verbijstert, geeft in elk geval het gevoel dat we er niet alleen voor staan.

Het verhaal 'De kaars van Willem Brandt' ontroert me in dit verband altijd. Mijn grootvader zat, net als hij, als gevangene in kampen langs de Birmaspoorlijn. Ik weet dat uitgemergelde mannen, na slopende dagen van slepen met bielsen en andere dwangarbeid, bij elkaar kropen en elkaar vertelden over thuis, over dingen groter dan hun leed. Er waren ook klasjes waarin les werd gegeven in het vak waarmee iemand, voor de inval door de Japanners in Indië, de kost had verdiend. Mijn opa onderwees er Duits en leerde er

Latijn, Grieks en Hebreeuws, in de barakken in de jungle. Willem Brandt vertelt over zo een avond, midden in de wanhoop, de honger, de uitputting, de ziekte en de dood. Gek werd hij, schrijft hij, van de fixatie op eten. Een man in de barak bewaarde in zijn koffertje een kaars van was, eetbaar in geval van grote nood. Toevallig liep het tegen Kerstmis. De stemming in de barak was bedrukt, iedereen in gedachten bij momenten in hun leven van geluk en intimiteit rond dit feest. 'Bij ons luiden altijd kerkklokken', zei de een. 'Wij eten dan altijd bij kaarslicht', zei een ander. En naast de herinneringen knaagden de magen.

Opeens stond de man, van wie iedereen wist dat hij ergens een kaars verstopt had, van zijn brits op. Zou hij het nu op een eten zetten? In z'n eentje? Zou hij toch gaan uitdelen? Iedereen volgde zijn schim in

het donker. Van een vuur in de verte haalde hij een spaander die aan het eind brandde. Hij zette het niet op een eten, nee, hij stak de kaars aan! De barak werd sprookjesachtig verlicht, iedereen kroop dichterbij, je kon de ribben tellen, maar ook een gloed op de gezichten zien. Onder hen ook een pater en een dominee.

'Het is Kerstmis', zei de een. 'En de duisternis heeft het niet begrepen', fluisterde de ander. Woorden uit een bijbelverhaal hingen daar in de ruimte, met iedereen om het licht heen. Licht en donker, ze kunnen niet zonder elkaar. Wij kunnen dat ook niet.

Gezegende Kerstdagen.

*Jan Tom Schneider,
Coördinator Geestelijke
Verzorging bij het
Veteraneninstituut*

Indië

Uit mijn dagboek van toen

Deel 8

In Holland zou ik op dit moment waarschijnlijk een lekker drankje naar binnen werken in plaats van te turen naar iets of iemand, die ik toch niet kan zien. Plotseling hoor ik een krakend geluid. Ik ben op mijn hoede. Is het een dier of een vijand? Door het kuchen merk ik dat het korporaal Rouw is. Het is twaalf uur: mijn wacht is voorbij.

Vanmorgen om zeven uur zijn we al uit het bivak vertrokken. Het slapen is niet al te best gegaan. De ondergrond waarop ik lag, was erg hobbelig. Daardoor heb ik wat deuken in mijn rug opgelopen. Het is dus weer behoorlijk wennen met die zware bepakking op je rug. Ik schijn niet de enige te

zijn die slecht geslapen heeft, er zijn er meer die klagen over rugpijn. Het oversteken van de kali betekende meteen weer natte voeten en dat al direct aan het begin van de dag. Hopelijk krijgen we geen blaren! Evenals gisteren moeten we er weer keihard tegen aan. Kappen en nog eens kappen, tot vervelens toe. Mijn armspieren beginnen behoorlijk zeer te doen, nog eventjes doorgaan dan moet de volgende het maar weer eens overnemen. Plotseling zie ik in een flits een slang van wel zo'n meter of vier op een grote boomtak liggen. Ik schrik me rot en ik durf me nauwelijks te verroeren. Wat een joekel. Er schiet van alles door me heen. Verbeeld je dat hij me grijpt, wat dan? Het angstzweet breekt me uit. Mijn achterbuurman (die niets

in de gaten heeft en daarom tegen mij opbotst) vraagt me waarom ik gestopt ben. Met verschrikte ogen kijk ik hem aan en wijs in de richting van de slang. "Moeder Maria" roept hij. Zeker katholiek opgevoed. Met verbazing kijkt iedereen nu naar de slang. Onze Achmed stelt ons gerust. We hoeven beslist niet bang te zijn. "Kijk maar", zegt hij en wijst daarbij naar het midden van de slang. "Hij heeft zo te zien net zijn maaltijd verorbert, want zijn pens is wel dertig centimeter dik". Met een wijde boog zijn we er maar omheen gegaan. Evenals gisteren zijn we omstreeks vier uur weer in bivak gegaan bij de kali Mamomba. Het is alweer de derde dag van onze patrouillettecht. We vertrekken ditmaal al om zes uur in de ochtend. Besloten

Onze slaappleaats tijdens de patrouille

wordt de kali Mamomba te volgen. Na enige tijd staan we plotseling midden in een moeras. Op de kaart staat dit echter nergens aangegeven. Wel te begrijpen natuurlijk, als men weet dat het een kaart is uit het jaar 1910. We proberen het nu aan de andere kant van de kall, maar ook daar is het moerassig. Na bestudering van de kaart besluit kapitein Bakker een andere route te nemen. Van al dat lopen -het is inmiddels drie uur in de middag- is vaandrig Kok zo vermoeld geraakt, dat hij niet meer in staat is verder te gaan. Kapitein Bakker besluit dan maar een korte rustpauze te nemen. Nog steeds weten we niet zeker waar we ons bevinden. Veel tijd is er niet meer, want over een paar uur wordt het al donker. We moeten toch uit het oerwoud zien te komen. Bovendien is er bijna niets meer te eten, we hebben immers maar voor drie dagen voeding meegenomen. De barang van vaandrig Kok wordt overgedragen aan de twee koelies, die we hebben meegenomen. We vervolgen onze weg, het is inmiddels al donker als we eindelijk in open terrein aankomen. Wat zijn we blij. Nu kunnen we in ieder geval onze tenten opzetten en slapen. Wassen is er niet bij want er is geen water. Wat voelen we ons vies! Drie dagen lang zijn we al niet uit de kleren geweest. Wie weet hoeveel dagen daar nog bij komen. Het wachthouden vannacht is geen onverdeeld genoeg. Bij ieder geluid denk ik dat het een slang is.

Reeds om vijf uur vanmorgen vertrekken we in de, hopelijk voor ons, goede richting. Even voor acht uur komen we uit op de plaats vanwaar we vier dagen geleden vertrokken zijn. Het blijkt dat we in een kringetje rond gelopen hebben. De vermoedelijke oorzaak is waarschijnlijk de aanwezigheid van metaal in het berggebied dat we hebben doorkruist. Het gebruik van een kompas blijkt in zo'n geval niet goed mogelijk. Hoe dan ook, we hebben geluk gehad dat we er zo van af zijn

Borstfoto van saja

gekomen. Bovendien hebben we -en daar is het uiteindelijk toch om begonnen- ontzettend veel geleerd van deze patrouille door het oerwoud.

Terwijl kapitein Bakker probeert contact te krijgen met de kazerne om ons te laten ophalen, rusten we wat uit van alle vermoedenissen van de afgelopen dagen. Na een uurtje wachten, zien we de auto al aankomen. Veilig teruggekeerd in de kazerne ga ik me heerlijk

mandlën en daarna lekker slapen. Wat een weelde!

Henk van Vliet

Nieuw-Guineaveteraan en Museumdirecteur slaan de handen broederlijk ineen (deel 2)

Harrie Wouters, Nieuw-Guineaveteraan en een bescheiden mens

Nieuw-Guineaveteraan Harrie Wouters, eveneens afkomstig uit Hooge Mierde, heeft, om te voorkomen dat ze in de vergetelheid zouden raken, al zijn souvenirs, foto's, Irian Jaya-trofeeën en 'herinneringen', aan het dorpsmuseum geschonken. Nu zijn ze voor iedereen herkenbaar en met grote zorg in een fraaie vitrine tentoongesteld. Harrie groeit op in een groot gezin, vader, moeder en 12 kinderen. Ze bezitten een kleine boerderij daar in het vredige Brabantse land. In de voorafgaande oorlogsjaren was er heel wat meer rumoer (zie de 'Inleiding' van deel 1). Nadat de Engelsen het dorp hebben bevrijd, keert de rust langzaam maar zeker weer terug. Harrie ziet het echter op de boerderij niet zitten, mede gelet op het aantal broers dat eveneens de zinnen heeft gezet op de boerderij. Tot zijn 14e verjaardag is hij thuis actief, maar trekt daarna 'de wijde wereld' in. Hij is een poos werkzaam bij sigarenfabriek 'Gulden Vlies' in Hilvarenbeek en 'Aglo' in Dulzel voor een weekgeld van wel 13 keiharde Nederlandse guldens! Daarna een tijdje, samen met zijn vader en vier broers, bij de Philippsgasfabriek. Maar dan roept het vaderland, lichterling 60-4, Regiment Infanterie Oranje Gelderland is zijn deel.

Krijgt meteen 'de boodschap' dat hij zal worden uitgezonden naar Nieuw-Guinea. Een op- of aanmerking daarover zoals: "Mijn ouders zullen dat niet goed vinden, ze kunnen mij niet missen" of "die zullen zeker niet tekenen e.d." zijn tegen dovemansoren gezegd. Ze worden weggewuifd met de dan geldende oplossing: "desnoods tekent de generaal zelf wel die toestemming...". Daar kan hij

het meedoen, en dus, na een grondige tropenopleiding in o.a. Maastricht, Roermond en Oirschot tot mortierschutter, is hij klaar voor vertrek. Na een tot drie keer toe gewijzigde vertrekkdatum, is het zover, januari 1961 is hij op weg naar Nieuw-Guinea. Om vage strategische redenen moet hij in burger reizen en samen met nog twee dienstmakkers vliegen ze met een DC7 van de KLM het

Oranje Gelderland

Vertrek in burger

onbekende tegemoet. Nog nooit zat hij in een vliegtuig. De reis zal 2½ dag duren, onderweg wordt wel zeven keren geland en opgestegen, maar even rust is er niet bij. Alleen in Bangkok worden ze in de gelegenheid gesteld zich even op te frissen in een hotel.

Vijf uurtjes later gaat de reis weer verder en landen ze eindelijk op hun bestemming Biak. Ze worden opgevangen door de mariniers, maar die laten merken het hier wel alleen aan te kunnen! Ze zijn niet zo gesteld op landmachers! Derhalve vliegt Harrie snel landinwaarts met de DC3, 'De Uiver' genaamd, van luchtvaartmaatschappij 'De Kroonduif', naar regio Kaimana. Hier is een kleine airstrip en een kazerne, welke Harrie's thuis zullen worden de komende maanden. Kennis- en kwartiermaken, introductielessen en wennen aan de hitte, staan de eerste weken op het programma. Dan is hij klaar om ingezet te worden bij de airstrip. Langs de startbaan zijn alarmstellingen, loopgraven en geschutopstellingen ingericht. Dit alles om het vliegveld te verdedigen tegen een eventuele vijandelijke amfibische aanval of een aanval van uit de lucht door Indonesische parachutisten. De landmachers hebben vooral een bewakingstaak en de infanteriepelotons wisselen elkaar om de maand af. Eén maand parate bewaking van het vliegveld, één maand op de kazerne waar rust, corveewerkzaamheden, patrouillelopen en oefeningen de dagelijkse bezigheden zijn.

De dreiging is overal, de stellingen worden dag- en nacht bemand, 's nachts worden ze overvallen door een legermacht van muskieten waar tegen de klamboe maar nauwelijks bescherming biedt. Tijdens patrouilles, 's nachts door het dichtbegroeide bos met voorop altijd een Papoeagids, voel je de spanning, hoor je allerlei vreemde geluiden die je niet

Harrie Wouters

thuis kunt brengen, beetje angstig soms mag je wel zeggen, wat heet... In het nabije dorp zijn slechts twee toko's, het winkeltje van 'Schele Jan' wordt het meest bezocht, hij doet goede zaken, of dat komt door zijn betere waar of het feit dat

hij een paar mooie dochters heeft, is nooit uitgezocht.

*Uw verslaggever te velde,
Jacques van de Ven*

Boekbespreking

Bespreking van:
Rémy Limpach, *De brandende kampongs van Generaal Spoor* (Amsterdam 2016)
Uitgeverij Boom, Amsterdam
ISBN 9789089539502

Inleiding

Onlangs verscheen de Nederlandse vertaling van dit proefschrift waarop de Zwitsers-Nederlandse historicus Rémy Limpach aan de Universiteit van Bern promoveerde. Al in de inleiding onderstreept de auteur dat de meerderheid van de militairen die deel uitmaakten van de Nederlandse krijgsmacht, niet betrokken was bij wat hij noemt extreem geweld in de periode 1945-1949. Hij kwam tot de keuze voor dit onderwerp omdat dit beladen thema nog niet eerder wetenschappelijk was onderzocht, terwijl er ook lacunes zijn in de kennis van de oorzaken en de wijze waarop het militair en justitieel apparaat daarmee omging.

Inhoud

De conclusies van Limpach zijn hard: tussen 1945 en 1949 paste het Nederlandse leger op grote schaal en langdurig (structureel) extreem geweld toe tegen Indonesische burgers, militairen en milities. Dit geweld kon niet teruggevoerd worden op een beperkt aantal excessen, maar was structureel en vooral als het ging om de Nederlandse inlichtingendiensten zelfs systematisch.

Vormen van extreem geweld waren executies op grote schaal, doorgaans zonder vorm van proces, martelingen, plunderingen, verkrachtingen, brandstichtingen van kampongs en het met zwaar militair geschut onder vuur nemen van doelen waar opstandelingen vermoed werden, maar waar zeker ook talrijke onschuldige burgers het slachtoffer van werden.

De daders en aanstichters werden aangetroffen onder

alle geleidingen van de krijgsmacht, maar moesten vooral de inlichtingendiensten, het Korps Speciale Troepen en de KNIL-eenheden worden aangerekend. Zo executeerde kapitein Westerling naar eigen zeggen zelf liefst 563 mannen. Toch waren ook dienstplichtigen betrokken bij gewelddadigheden.

Limpach gaat in een zevental casestudies, waaronder Zuid-Celebes en Rawagede, in op het toegepaste geweld. Ook elders in het boek komen vele vormen van geweld aan de orde. Vaak gaat het hier om misdaden die al in andere publicaties of egodocumenten aan de orde waren gekomen, maar nu in een systematisch en samenhangend onderzoek worden belicht.

De hoofdverantwoordelijkheid voor het extreem geweld legt Limpach vooral bij de 'grote drie', te weten procureur-generaal Felderhof, generaal Spoor en gouverneur-generaal Van Mook. Zij traden niet of onvoldoende op tegen gerapporteerde ontsporingen en faalden in het invoeren van een krachtig preventief beleid. Toch was er van hoog naar laag – krijgsraden, commandanten, geestelijk verzorgers, enz. – sprake van een collectief weggijken en werden daders van misdrijven hooguit in een enkel geval aangepakt. Klokkenluiders werden tegengewerkt, geïsoleerd en bestraft.

De oorzaken van het structureel toegepast extreem geweld waren divers. Zo waren er veel te weinig manschappen in Nederlands-Indië om de hen opgelegde taak te kunnen uitvoeren. Limpach komt met de schatting dat gemiddeld een bataljon verantwoordelijk was voor een gebied ter grootte van de provincie Utrecht. In feite stond de Nederlandse krijgsmacht voor een onuitvoerbaar opdracht. Ook omdat er veel te weinig soldaten waren, werden mannen die

volstrekt ongeschikt waren voor hun werk niet geweerd uit de krijgsmacht.

Limpach stelt dat ook racisme en vooroordelen ten opzichte van de 'Inlanders' bijdroegen aan het geweld: het leven van een Indiër was in de ogen van verantwoordelijken voor het extreem geweld minder waard dan dat van een Nederlander. Een andere oorzaak van het geweld was dat veel KNIL-militairen getormenteerd uit de Japanse krijgsgevangenkampen kwamen en vervolgens onmiddellijk weer werden ingezet in de nieuwe oorlog, ditmaal tegen de Republikeinen. Dit was onverantwoord, zo oordeelt Limpach. Ook onder de zogenoemde Oorlogsvrijwilligers (OVW'ers, de vrijwilligers die werden ingezet voorafgaand aan de invoering van de dienstplicht) zaten personen die de discipline al jaren verloor hadden, zoals voormalige leden van het gewapend verzet.

Daarnaast gaat Limpach in op de moeilijke positie van de dienstplichtigen. Zeker ook onder veel dienstplichtigen was het moreel na langdurige inzet gedaald: het zware werk, de gevaren, de te lange dienstduur (in praktijk drie jaar in plaats van de beloofde twee jaar), kortom, de geestelijke en fysieke uitputting waar veel dienstplichtigen onder gebukt gingen kon ook bijdragen aan ontsporingen. Ten slotte wijst Limpach er op dat de systematiek van het geweld ook valt terug te voeren op de lange traditie van de koloniale oorlogen, zoals bijvoorbeeld de Atjeh-oorlog (1873-1914) die ongeveer 100.000 doden eiste.

Limpach gaat trouwens niet alleen in op het Nederlands geweld maar beschrijft daarnaast uitgebreid het geweld dat van Republikeinse zijde werd toegepast. Ook dat geweld was extreem en structureel van aard, maar het geweld dat van Nederlandse zijde werd

Rémy Limpach

De brandende kampongs van Generaal Spoor

Boom

toegepast, mag maar ten dele als reactie daarop worden verklaard. Wel droeg het geweld van Republikeinse zijde bij aan frustraties en angst onder de Nederlandse militairen. Voor veel Indiëveteranen zal het overigens goed zijn om te lezen dat de auteur herhaaldelijk stelt dat de meerderheid van de ingezette Nederlandse militairen zich niet heeft schuldig gemaakt aan extreem geweld.

Tenslotte doet Limpach nog enkele suggesties voor vervolgonderzoeken. Zo bepleit hij internationaal vergelijkend onderzoek naar geweld dat in andere kolonisatieoorlogen na de Tweede Wereldoorlog werd toegepast. Hoe deden de Fransen in vergelijking met ons land het bijvoorbeeld in Algerije? Daarnaast stelt hij voor

om onderzoek te verrichten naar Indonesisch massageweld, alsmede het geweld dat werd toegepast door de Nederlandse inlichtingendiensten.

Hoe goed is deze studie? In **De brandende kampongs van Generaal Spoor** wordt overtuigend aangevoerd dat geweldsontsporingen geen uitzonderingen waren, maar structureel onderdeel uitmaakten van het Nederlandse militaire optreden in de Oost. Wat dat betreft is het een gedegen en wetenschappelijk uitgevoerde studie die terecht de conclusies van de Excessennota uit 1969 onderuit haalt. Natuurlijk is er op onderdelen kritiek mogelijk. Hoewel hij het wel aanstipt, miste ik bijvoorbeeld aandacht voor het feit dat dienstplichtigen na vijf jaren oorlog net weer

bezig waren hun leven op orde te krijgen (werk, verkering), om vervolgens daaruit geplukt te worden en voor drie jaar een nieuwe oorlog ingestuurd te worden en nota bene ook nog in een land dat zij alleen van horen zeggen kenden. Wat dat met onze soldaten deed, daar kunnen we ons alleen maar een voorstelling van maken.

Dat neemt niet weg dat we Limpach erkentelijk mogen zijn voor de gedegen en genuanceerde wijze waarop hij deze studie heeft uitgevoerd. Daarmee heeft hij recht gedaan aan een gevoelig onderwerp uit onze recente geschiedenis waarover het laatste woord nog lang niet is gezegd.

Gerrit Valk

Leuke ontmoeting tijdens de Nijmeegse Vierdaagse

De eerste Nijmeegse Vierdaagse die ik liep, was in 1993 samen met een oud-collega uit Indië, Rein Minnema. Met Rein verveelde je je nooit. Rein was anders altijd rustig, maar in dit soort omstandigheden graag uitbundig genietend, wat zich uitte in veel en luid praten, bijvoorbeeld door tegen mannen die langs de weg zaten te rusten, te roepen: "Kom mannen jullie zijn er nog niet: Madjoe" !

Een man die eerst een eindje achter ons liep en alles wel mee moest luisteren, kwam naast ons lopen en zei: "Dag heren, mag ik met jullie meelopen? Jullie hebben precies mijn tempo en ik luister graag naar jullie verhalen". Die verhalen waren belevenissen uit onze Indië-tijd en uit de tijd dat Rein in Korea pelotonssergeant was. Zo van: "Weet je nog van toen en van dat en was jij er ook bij toen we . . . . ." en "ik heb hem toch eens een keer geknepen".

De man, alhoewel wat kleiner dan wij, had geen moeite met ons tempo. Wij betrokken hem in onze gesprekken en bij aankomst vroeg hij, "vinden jullie het goed als ik morgen weer met jullie meeloop? Jullie lopen lekker en jullie verhalen vind ik prachtig, ik ben Piet de Jong".

Wij noemden onze namen en vonden het ultraard prima.

Hij vertrok met een taxi en de volgende morgen was hij weer met een taxi op de afgesproken plaats. Rein zei: "Zó zó, weer met de taxi, die Piet heeft schijnbaar goed geboerd". Hij riep: "Hé Pietje, hier moet je zijn. Mooi op tijd jonge, we gaan meteen op stap". Onder het lopen kwamen toen ook van hem wat verhalen. Hij bleek in

de oorlog op een duikboot te hebben gevaren: linke soep!

Gaandeweg vertelde hij ook dat ze verschillende Japanse schepen hadden getorpedeerd en ook dat ze overlevenden na zo'n torpedering oppikten en moesten proberen deze zo gauw mogelijk aan een geallieerd schip over te dragen, omdat een duikboot niet berekend was op passagiers.

Zo hebben we vier dagen samen gelopen. Het was "ouwe jongens, krentenbrood".

Onderweg kwamen wij met onze verhalen over Indië, Korea en de tijd in Steenwijk en Havelte, waar Rein na zijn Koreatijd als adjudant had gediend. Pietje -zo noemde Rein hem steeds- vertelde over zijn marinetijd.

Op de vierde dag namen we afscheid. Hij zei: "Bedankt mannen, ik heb vier fantastische dagen met jullie gehad. Ik voelde me weer even in mijn marinetijd. Trouwens, ik ben ook nog een tijdje jullie minister-president geweest".

Wij: ..... hé !! ??

In die vier dagen wisten wij niet wie Piet de Jong nu eigenlijk was. Ja, dat hij op duikboten had gezeten, de oorlog had overleefd en onder het lopen goed kon vertellen, maar meer niet.

Fantastische kerel !

Dick van der Sluis (oud-sergeant carrierpeloton 3-9 RI)

Alle ECHOS Homes zijn Veteranenontmoetingscentra

ECHOS Homes zijn van oudsher unieke ontmoetingscentra met een gezellige huiskamer, multifunctionele vergader- en ontspanningsfaciliteiten en een prima keuken.

- ★ ECHOS Homes kunnen zowel kleine als grote groepen (ca. 150 personen) accommoderen.
- ★ Met onderstaande contactpersonen kunt u uw wensen bespreken.
- ★ ECHOS Homes hebben de status 'militaire accommodatie'. Wij kunnen al uw activiteiten en evenementen die door Defensie worden gesubsidieerd, direct voor u declareren.

ECHOS Home 'de Schakel' gastvrouw: Marieke Potappel
Leuvenumseweg 68, 3852 AS Ermelo tel. 0341 - 552 830

ECHOS Home 'de Landing' gastheer: David Mammen
Deelenseweg 28, 6816 TS Schaarsbergen tel. 026 - 44 30 497

ECHOS Home 'de Vrijheid' gastheer: Ronnie Reumer
Eindhovenesdijk 33, 5638 GN Oirschot tel. 040 - 29 04 515

ECHOS Home 'het Bakken' gastheer: Han Mennink
Johannes Postweg 5, 7973 JB Darp (Havelte) tel. 0521 - 341 297

ECHOS Home 'het Anker' gastheer: Ad Mulwijk
Toepad 110, 3063 NJ Rotterdam tel. 010 - 24 299 10

ECHOS Home 'de Eendracht' gastheer: Frank van Dekken
Schapendijkje 8, 1782 TD Den Helder tel. 0223 - 655 066

ECHOS Home 'Baan Zulu' gastheer: Aart Werkman
Otterloseweg 12-A, 6732 BS Harskamp tel. 0318 - 453 060

www.echos.nl

Het Rozenpakhuijs Bloemen en Planten John Scheurkogel

Middeldijk 73 A ~ 2992 SH Barendrecht
Tel.: 0180-621298
Info@hetrozenpakhuijs.nl
Website: www.hetrozenpakhuijs.nl

Openingstijden
Maandag t/m zaterdag
08:00-18:00 uur
Vrijdag 08:00-20:00 uur

SOBAT

De vergeten oorlog (deel 2)

Als het bataljon zijn intrek neemt in het kampement, is het betrekkelijk rustig op Celebes. In de maanden hiervoor heeft de later berucht geworden kapitein Westerling er hulsgehouden en met grof geweld de orde hersteld (1*). De rekruten worden verder voorbereid op wat komen gaat. De Nederlandse soldaten krijgen opdracht de harten en de hoofden van de bevolking te winnen en de inlanders te beschermen. De soldaten doen hun best een mondje Maleis te leren, al op de boot hebben ze daartoe een lesboekje uitgeleend gekregen. De bevolking van Celebes kiest grotendeels de kant van het Nederlandse leger, want de inlanders voelen zich bedreigd door ongeregelde rebellen die maar al te vaak de bevolking terroriseren. Dooitze gelooft in deze missie dat het Nederlandse leger rust en orde zal brengen op het geteisterde eiland. De guerrilla's die onrust zaaien op Celebes zijn volgens hem lang niet altijd vrijheidsstrijders, er zitten ook veel boeven

tussen. De echte vrijheidsstrijders, de politiek of ideologisch geïnspireerde mensen, zitten veel meer op Sumatra en Java. Dooitze's compagnie (2*) blijft tot 10 augustus 1948 op Celebes, dat later Sulawesi zal heten. Dan worden hij en zijn kameraden verscheept naar Java. Dooitze wordt wachtcommandant bij het paleis van de hoogste regeringsleider, aan het Koningsplein in Batavia, het huidige Jakarta. Ook moet hij met zijn compagnie patrouilles lopen om theeplantages en cementfabrieken te bewaken. Dan worden de soldaten in open vrachtwagens ergens gebracht, om 's nachts op zoek te gaan naar rebellen, die ze rampokkers noemen en pemoeda's, jonge, nationalistische vrijheidsstrijders, die in kleine en vaak slecht georganiseerde groepjes rondtrekken. Voor hen is de bevolking bang, want ze zijn vaak ongedisciplineerd, ze stelen en roven en keren zich soms tegen de bevolking. Maar tegelijkertijd is op Java en Sumatra het verzet

tegen het Nederlandse leger het sterkst, goed georganiseerd door de strijders van de TNI, de Tentara Nasional Indonesia, het nieuwe nationale Indonesische leger in opbouw. De soldaten van de TNI zijn beter bewapend dan de rampokkers en de pemoeda's en zij kunnen wel rekenen op respect van de Nederlandse soldaten, want zij zijn echte soldaten, goed georganiseerd en zeer gedisciplineerd. Als gevolg daarvan vallen er op Java en Sumatra ook meer doden aan Nederlandse zijde. Na enige maanden op Java verkassen Dooitze en zijn compagnie naar Sumatra, om daarna weer terug te keren naar Java. De routine van patrouilles lopen en bewakingen uitvoeren blijft hetzelfde. Vaak is Dooitze als korporaal de baas van zijn patrouillegroep, waarmee hij gemiddeld twee keer per week op pad gaat. Dat is lang geen pretje. Het gevaar in een hinderlaag gelokt te worden is er altijd, 's nachts in het donker op de smalle dijkkjes tussen de rijstvel-

Dooitze met kameraden bij een tent. Dooitze staand, tweede van rechts

den, op de moeilijk begaanbare paadjes in de jungle en tijdens het oversteken van rivieren. De Nederlandse soldaten zijn altijd in het nadeel, hun tegenstanders kennen het gebied als hun broekzak en zij weten de lokale bevolking beter onder druk te zetten. Soms worden de Nederlandse soldaten van bovenaf beschoten als ze door een bergpas moeten, soms vallen er slachtoffers door trekbommen die door rebellen tot ontploffing worden gebracht. De Nederlandse soldaten begraven hun gesneuvelde kameraden in Indische grond en dat is heel moeilijk verteerbaar. Want ze realiseren zich dat dit lot ieder van hen kan treffen, dat er een reële kans bestaat dat ze nooit meer naar Nederland zullen terugkeren, nooit meer hun geliefden, ouders en familie terug zullen zien.

(1*)
Raymond Pierre Paul Westering (Istanboel, 31 augustus 1919-Purmerend, 26 november 1987), bijgenaamd de Turk, was in de rang van kapitein de commandant van de Speciale Troepen in de jaren 1946-1948

tegen de Indonesische onafhankelijkheidsstrijd.

(2*)
Een bataljon bestaat uit vijf of zes compagnieën van elk 100-120 man. Een compagnie bestaat uit vier tot vijf pelotons van elk ongeveer 25-30 man. Een peloton bestaat uit drie groepen van 10-12 man.

Net als de andere soldaten raakt Dooltze gehard in de strijd, gepokt en gemazeld. 'Indië' is al lang geen vrolijk avontuur meer, maar een kwestie van overleven. Elke dag moet hij alert zijn, levend op adrenaline en ervoor zorgen dat hij als eerste schiet, voordat hij beschoten wordt. Een keer is er een beschieting van een kampong, waarna de Nederlandse soldaten de levenloze lichamen van een vrouw en twee jonge kinderen vinden. Dat beeld blijft voorgoed op zijn netvlies. Ach, wat wist hij van het leven, toen hij zich inscheeptte voor Indië? Zijn heit had het goed gezien, maar voor achterom kijken is geen tijd. Hij mag hopen dat hij ooit weer voet aan Nederlandse wal zet.

God mag weten hoe lang deze oorlog nog zal duren. Een jaar, had de Nederlandse regering gezegd, zouden de dienstplichtigen in Nederlands-Indië ingezet worden. Dat jaar is allang voorbij en er is geen enkel bericht dat hoop biedt op een spoedig vertrek.

Feitelijk was de eerste politionele actie officieel al voorbij toen Dooltze voet op Indische bodem zette, want die duurde van 21 juli tot 5 augustus 1947. De tweede politionele actie begon formeel op 19 december 1948 en zou tot 5 januari 1949 duren. Voor de soldaten maakte het niet veel uit dat er een 'staakt-het-vuren' werd afgesproken (al op 5 augustus 1947) en dat er later een formele wapenstilstand tot stand kwam (in januari 1948). Het officiële Indische leger, de Tentara Nasional Indonesia, ging in toenemende mate over tot de guerrillastrijd tegen de Nederlanders, voortdurend waren er schermutselingen tussen beide partijen. De Nederlandse soldaten hadden geen idee tot wanneer zij hun dienstplicht zouden moeten vervullen.

Dames uit Emmen

Dooitze in het midden (met etensblik). De andere Nederlander is Sikke Jaarsma.

Gelukkig komt er iedere week een brief van zijn meisje uit het verre Nederland. Klaske is al vanaf de lagere school zijn grote en enige liefde. Trouw schrijft ook Dooitze iedere week een brief aan haar. Zij hebben elkaar trouw gezworen, haar brieven zijn zó belangrijk voor hem. Dankzij de gemeente Emmen, die 5-1 RI heeft geadopteerd, worden de brieven verstuurd uit Nederland en komen brieven uit Indië in Nederland op hun bestemming aan. Behalve de brieven, verstuurt de gemeente Emmen ook tijdschriften door naar de Nederlandse soldaten. Ondanks de oorlog vat Dooitze liefde op voor het Indische land en zijn bevolking, een grote liefde die nooit meer over zal gaan en die hem later blijvend heimwee zal bezorgen. Naar de avonden in de dessa, als hij met zijn kameraden rustig op het kampement kan blijven, rokend, kaartspelend en geintjes makend. Levenslange vriendschappen worden gesmeed, zoals met zijn kompaan Sikke Jaarsma uit Sneek. Het komt regelmatig voor dat ze een kameraad moeten begraven naast het kleine witte kerkje niet ver van het

kampement. Naarmate er meer kameraden sneuvelen, worden de overlevenden hechter met elkaar. Korporaal Dooitze A. de Boer is geliefd bij zijn mannen, hij heeft natuurlijk overwicht, hij is eerlijk en recht door zee, met een sterk rechtvaardigheidsgevoel. Hij houdt erg van een geintje en als de situatie het toelaat, laat hij zijn mannen rustig aan doen. Zolang ze maar niet de kantjes ervan af lopen, daar heeft hij een hekel aan.

Op een nacht krijgt hij een geheime opdracht. Met een paar soldaten moet hij 's nachts klaar staan met geweren en munitie, om te worden opgepikt door een legertruck. Bij een garage iets verderop staan vier inlanders van de Inlichtingendienst van het Nederlandse leger. Ze hebben een geboeide man bij zich. De vijf mannen beklimmen de jeep en de chauffeur rijdt verder. Bij een bospad stopt de auto en stapt iedereen uit. De geboeide man moet voorop lopen, de vier mannen van de inlichtingendienst lopen achter hem. Dooitze begrijpt de bedoeling niet, maar eenmaal op het bospad trekken de vier inlan-

ders hun pistolen en schieten op de geboeide man. Die valt luid kermend op zijn gezicht. De vier mannen dwingen Dooitze ertoe het genadeschot te geven. Ter plekke wordt het slachtoffer begraven in het al gedolven graf. Totaal in shock keert hij terug op het kampement. Hier was hij totaal niet op voorbereid, dit is vuile oorlogvoering waarin hij tegen zijn wil betrokken wordt. Later hoort hij dat het slachtoffer zelf tien tot twaalf mensen vermoord heeft, onder wie familieleden van die vier mannen van de Inlichtingendienst. Het is nauwelijks een troost. Dooitze meldt het incident aan zijn meerderen, maar hij hoort er nooit meer iets van. Als hij, decennia later, over dit voorval vertelt aan zijn oudste dochter, lopen de tranen hem over de wangen.

*Workum, maart 2016
Sietske de Boer,
dochter van wijlen
D.A. de Boer*

24e Herdenking te Leeuwarden

Op woensdag 31 augustus 2016 werd in het Rengerspark te Leeuwarden bij het monument "De Deadenwacht" de 24e herdenking gehouden van de 168 uit Friesland vertrokken militairen die van hun missie tussen 1945 en 1962 naar toenmalig Nederlands-Indië en/of Nieuw-Guinea tussen 1945 en 1962 niet mochten terugkeren en voor altijd achterbleven in de rode aarde van Java. Een herdenking die in één opzicht niet te vergelijken viel met de vorige 23 herdenkingen. Door alle sprekers werd stilgestaan bij het ontbreken van het beeld "De Wachter" dat door vandalen kort voor deze bijeenkomst volledig werd vernield. Zij gebruikten allen woorden van afschuw en gevoel van minachting voor dit gebeuren. De regionale en de landelijke pers w.o. de nieuwsuitzending van de NOS spraken in gelijksoortige bewoordingen in hun berichtgeving. De voorzitter sprak de hoop uit dat op de 25e herdenking volgend jaar er een nieuw beeld zal zijn, waarvoor nu reeds voorbesprekingen zijn opgestart.

Bij deze herdenking waren naar schatting rond 450 mensen aanwezig die vanaf 18.30 uur luisterden naar de muziek van het Frysk Senioren-Orkest onder leiding van dirigent J. Hoekstra.

Rond 18.45 uur kwamen samen met het bestuur van de Stichting de speciaal genodigden in het park aan, waarna om klokslag 19.00 uur de ladspeaker (mevr. M. Hottinga-Mulder) de plechtigheid opende met een korte toespraak. Aan het slot van het openingswoord bracht zij de mededeling dat op 5 erevelden op Java vandaag een krans is gelegd door tussenkomst van de Oorlogsgravenstichting.

Hierna kreeg de voorzitter van het Stichtingsbestuur, de heer G. van Klaveren, het woord. Zijn

openingswoord begon hij met "De episode Nederlands-Indië haalt met enige regelmaat de publiciteit".

Hij noemde daarbij twee voorbeelden die, zo zei hij, als dolksteek in de rug de nog in leven zijnde Indië militairen raken. Het waren:

a. *De overbodige excuuswoorden die Minister van Buitenlandse Zaken Bert Koenders namens de Nederlandse Regering bij zijn recent bezoek aan Indonesië uitsprak voor de gebeurtenissen in Kawagadeh.*
b. *De publicaties door sommige historici, die veelal maar één facet van de actie in Nederlands-Indië belichten n.l. het gedrag van Nederlandse militairen. Vergeten wordt dat oorlog altijd tenminste door twee partijen wordt gevoerd en over die andere partij wordt nauwelijks geschreven, terwijl ook meestal wordt gezwegen over de politiek verantwoordelijken in deze kwestie. Dit handelen geeft een incompleet beeld en is derhalve verwerpelijk.*

Vervolgens kreeg de Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht (tevens Inspecteur der Veteranen) luitenant-generaal B.H. Holtink MSc. het woord voor de herdenkingsrede. Kernwoorden in deze toespraak waren:

Niet oordelen met de kennis van nu over de daden van toen, tussen 1945 en 1962 in toenmalig Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea.

Respect en waardering. Plicht.

Zijn toespraak werd met een daverend applaus door de toehoorders ontvangen.

Na het signaal "Taptoe", gevolgd door één minuut stilte en het spelen en zingen van 2 coupletten van het Wilhelmus, volgde de kransen bloemlegging bij het monument. In totaal werden, naast de bloemenzee van de nabestaanden aan de voet van het monument, 14 kransen en 7 bloemstukken gelegd. De herdenkingsplechtigheid werd beëindigd met een defilé langs het monument.

J. Hoogsteen

De Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht (tevens Inspecteur der Veteranen).

Foto: N. van Rijn-Koolstra / Sectie Communicatie 43 Gemechaniseerde Brigade.

Schandvlek van de Staat der Nederlanden (deel 22)

R.J. de Rijk

Aangezien wij als 'kaapvaarders' geen luchtsteun tot onze beschikking hadden, waren wij genoodzaakt om continu in Stil-Alarmtoestand te varen, dat alléén Alex, Matulesy en Wattimena bekend was. Ook de vlootbewegingen van de Koninklijke Marine (immers Hr. Ms. Kortenaer was nog ergens in de Floreszee) waren mij geheel onbekend en ik had wel degelijk rekening te houden met een achtervolging of aanhouding in volle zee (waar wij nooit genoeg mee zouden nemen). In verband met deze Stil-Alarmtoestand lieten Matulesy en Wattimena er geen gras over groeien en waren met hun ondergeschikten bezig automatische wapens en mortieren (inclusief de daarvoor benodigde munitie en granaten) te voorschijn te halen. Op het dek en op de brug werden de wapens opgesteld en vuurklaar

gemaakt. Wattimena legde mij uit dat zij hun 2-inch mortieren ook als vlakbaangeschut zouden gebruiken bij een confrontatie in volle zee en ik verbaasde mij over hun vindingrijkheid omtrent het afvuren en de vuurkracht daarvan. De twee KNIL-seiners, Kakkisina en Leihitoe waren bezig daarvoor hun speciale internationaal bekende seinvlaggen op orde te brengen om bij eventualiteiten deze aan de vijand in volle zee te kunnen tonen, hetgeen ons antwoord zou zijn bij een eventuele aanhouding. Welk een initiatief werd hier gedemonstreerd. Kijk, dat waren de jongens van de KNIL die reeds ruim 300 jaar de Nederlandse belangen hebben verdedigd en die thans hun eigen R.M.S. wilden verdedigen tegen de agressor van hun Zuid-Molukken. Alex en ik waren met onze

kleine verzetsgroep 'Oedjoeng' gegroeid uit een gemotiveerde drang tot verzet tegen Javanisatie van de gehele Indische archipel. Door de samenwerking met het ons beschikbaar gestelde vrijwillige KNIL-detachement versmolten tot een kleine homogene strijdmacht ter zee, als enig tegenwicht en defensieve kracht tegen de Javaanse agressor, de Japanse Deelstaat-Repoeblik Indonesia. Als het niet anders kon, zouden wij strijdend ten onder gaan, maar overgeven nooit.

Matulesy deelde mij mede dat het luchtafweergeschut (2 stuks Lewis en 2 stuks Vickers) niet gebruikt kon worden omdat daarvoor voorzieningen in het dek aangebracht dienden te worden voor het vast te zetten van de voetstukken met bouten. Echter, de 12

Ms. KALALA's

brenguns, de 5 mortieren en de 6 kisten handgranaten zouden toereikend zijn om defensief op te treden. De 2-inch (50 mm) mortieren hadden een effectieve draagwijdte van ca. 430 meter met een granaatgewicht van 0,9 kg. Wattimena plaatste er 1 op de brug, 2 op het voordek en 2 op het achterdek onder bewaking van zijn uitkijkwachtposten. Zijn brenschutters verdeelde hij als volgt:

2 man op de brug, 5 man verdeeld op het voordek en 5 man verdeeld op het achterdek. Al deze Brenguns waren van het kaliber 7.7 mm met een effectieve draagwijdte van 730 meter.

Plotseling hoorden wij allen iemand op een deksel slaan en Thomas kwam de kombuls uit om op deze wijze aan te kondigen dat onze eerste 'warme hap' klaar was. "Makááááán sama-sekaliiii", schreeuwde hij opgetogen. Wij moesten allemaal lachen. Het was 10.30 uur en ik nam het roer over van Metekohy en zei: "Ajo, ga eerst maar lekker eten, ik neem zolang wel over". Er was warme rijst met ketjap en ikan-grè en sambal-trassie van cornedbeef met uitjes. Voor ons allen een koningsmaal. Er bleef nog ruim voldoende over voor diegenen die nachtdienst hadden. Toen Metekohy gegeten had en met een voldaan gezicht tegen mij grijnsde toen hij weer op de brug kwam, ging ik mijn portie halen in de kombuls. Daarbij liep ik onze leerling-roerganger Saherlawan tegen het lijf die ook net gegeten had en droeg hem op naar de brug te gaan om het roer van Metekohy een poosje over te nemen. Ik liet mij door mevrouw Matulesy mijn portie eten opscheppen en ging daarmee naast mijn vrouw zitten op het HDC-dek. Ondanks haar 6 maanden zwangerschap maakte zij het voorlopig redelijk goed. Het is toch een geweldige prestatie om, ondanks haar positie, met de KOALA'S te willen meegaan. Tot in lengte van dagen zal ik dit in haar

bewonderen. Vele vrouwen in haar positie zouden daarvoor bedankt hebben om met zo'n gevaarvolle tocht mee te gaan.

Mevrouw Solisa en mevrouw Wattimena deelden mij nog mede dat zij goed voor mijn vrouw zouden zorgen en dat zij afgelopen nacht goed had geslapen. Dat was voor mij een grote geruststelling. Toen ik gegeten had en mijn bordje terugbracht naar de kombuls, maakte ik mevrouw Matulesy en ook Thomas een compliment over de smakelijke maaltijd en ook Oom Sapoelette was het daarmee eens, omdat hij toch óók de samenstelling mede mocht bepalen (maar mevrouw Matulesy zei wat er moest gebeuren!). Vervolgens ging ik even naar de machinekamer waar Kayadoe mij met zijn vinger voor zijn mond gebaarde dat Alex nog in diepe rust lag op een knus plekje. Ik stak mijn hand op en verdween weer naar de brug waar onze leerling roerganger Saherlawan onder toezien oog van Metekohy aan het roer stond. Zonder dat Saherlawan het zag, stak Metekohy zijn duim tegen mij op als teken dat hij het goed deed en ik zag hem af en toe ook naar het kompas kijken. Ik bood Metekohy mijn lichte shag aan die hij afwees met de woorden: "Ik ben een apenhaarroker, Captain!" en hij draaide zelf een zware Van Nelle die voor mij niet te pruimen was. Ik

verliet de brug nog even en ging naar dekberging nr. 11 ter inspectie van de jerrycans met onze watervoorraad en de grote mandiebak met ongeveer een restant van 4 emmers vuil water. De inhoud daarvan was ca. 1500 liter, maar de bak moest eerst schoongemaakt worden. Ik was van plan om op een geschikt moment ergens voor de kust het anker uit te gooien en daar te proberen drinkwater, groenten en fruit te kopen. Maar om dat water te kunnen opslaan, moest toch eerst die mandiebak goed schoon zijn. Ik riep onze botteller Oom Sapoelette en wees hem op de vuile mandiebak en gaf hem opdracht deze goed schoon te laten maken voor opslag van drinkwater. Het vuile water was zoet water en daar moest hij de binnenkant van de mandiebak maar mee schoonmaken. De ijzeren bak stond op 4 zware poten en aan de onderkant zat een pijpje met een kraantje zodat hij daar kon aftappen. Met een schone zakdoek moest hij dan maar een filter maken. Hij riep Kauwert en Thomas om deze klus te klaren. Ik gaf hem tevens opdracht straks deze berging af te sluiten en zei dat er geen kleding of iets dergelijks gewassen kon worden met zoet drinkwater. Voor het eventueel wassen of spoelen van wasgoed kon gebruik worden gemaakt van zeewater op het achterdek.

Bevrijdingsdefilé Wageningen 2017 en defilé Nederlandse Veteranendag Den Haag 2017

Waarde Sobats,

Het aantal deelnemers van de VOMI aan het hierboven genoemde defilé te Wageningen en Den Haag loopt de laatste jaren helaas snel terug. De hoge leeftijd van onze leden, gepaard gaande met een afnemende mobiliteit en andere lichamelijke ongemakken, zijn daar o.a. de oorzaken van. Deelnemen aan een defilé vereist toch een redelijk goede gezondheid en conditie, waarbij men gedurende langere tijd moet kunnen staan en in een goede militaire pas moet kunnen lopen (over een aantal

kilometers en over de gehele route). Bovendien stellen de organiserende instanties ook minimumeisen aan het aantal deelnemers voor een (VOMI) detachement.

In 2016 kon nog amper aan de gestelde minimumeisen voor deelname van een VOMI detachement worden voldaan.

Het bestuur van VOMI Nederland heeft dan ook het volgende besloten:

Deelname van een VOMI detachement aan beide evenementen zal slechts plaatsvinden als zich daarvoor minimaal 20 deelnemers (zowel

voor Wageningen alsook voor Den Haag) aanmelden, die ook kunnen voldoen aan het hierboven gestelde.

Indien dit aantal **niet** wordt gehaald, wordt er **niet** door een VOMI detachement deelgenomen aan genoemde defilé's.

Alsdan kan men zich beter aanmelden om op een voertuig in het defilé mee te mogen rijden.

In de "SOBAT" van februari 2017 zal een aanwijzing worden gepubliceerd hoe u zich voor beide evenementen kunt aanmelden.

1e Lustrum Veteranencafé Dordrecht

Vrijdag 23 september 2016 is in Dordrecht het 1e lustrum van het Veteranencafé Dordrecht gevierd. De organisatie was in handen van het Veteranencomité Dordrecht, bestaande uit voorzitter Cees Walgaard, penningmeester Edwin van Vught en secretaris Ineke van Genderen. Zoals de voorzitter in zijn speech memoreerde, is het te danken aan Ineke dat het Veteranencafé in Dordrecht 5 jaar geleden is ontstaan. Namens de gemeente Dordrecht waren de wethouders Reynvaan en Van der Linden aanwezig. Wethouder Reynvaan liet in haar toespraak weten dat burgemeester en wethouders van Dordrecht het belangrijk vinden dat er een gelegenheid in Dordrecht is waar de veteranen elkaar regelmatig kunnen ontmoeten. Terwijl R(adio)TV Dordt opnamen maakte voor het weekjournaal en er interviews werden afgenomen voor het plaatselijke blad Wielwijk Ahoy, konden de aanwezige Indië, Nieuw-Guinea, Libanon, Bosnië en Afghanistan veteranen met elkaar een praatje maken onder

het genot van een drankje, bitterballen en nog meer. Al met al was het een goede opkomst en een heel gezellige

en fijne middag, met dank aan de organisatie.

Frans de Bree

Overleden Nederlandse Korea Veteraan bijgezet in Pusan

Onder grote belangstelling van vele genodigden, waaronder de Zuid-Koreaanse minister van Veteranenzaken, is de Nederlandse Oud Korea Strijder en voormalig lid van de VOKS, de heer N.F. Wessels, op de Internationale Begraafplaats van de VN in Pusan bijgezet.

De heer Nico Wessels overleed op 7 april 2015 te Bilthoven. Hij bezocht Zuid-Korea voor het laatst in 2001 en was onder de indruk van datgene wat Zuid-Korea had bereikt, toen 48 jaar na de wapenstilstand.

Ook het respect van de Koreaanse bevolking voor de Nederlandse Korea Veteranen maakte op hem diepe indruk. Het was dan voor zijn familie geen verrassing dat Nico aangaf om na zijn overlijden te worden gecremeerd en dat de urn zou worden bijgezet in Pusan.

Op de VN begraafplaats is de heer Wessels de vierde Oud Korea Strijder en de eerste Nederlander die op een speciaal daarvoor ingericht gedeelte is bijgezet.

Op uitnodiging van Minister van Veteranenzaken, Z.E. Sungchoon Park, vertrokken de zoon en schoondochter van de heer Wessels (de heer P. Wessels en echtgenote), vier Nederlandse Oud Korea Strijders met begeleiders en twee bestuursleden van de VOKS (vicevoorzitter P. Gommers en bestuurslid L.C. Schreuders jr.) op zondag 8 mei jl. naar Seoul.

Bij aankomst werden zij ontvangen door de minister, een erewacht, de pers, televisie en vele Zuid-Koreaanse inwoners die de moeite hadden genomen om de Nederlanders welkom te heten.

Teraardebestelling Frans Wessels

Tijdens de vijf dagen in Zuid-Korea werd de Nederlandse delegatie met open armen ontvangen en werden kosten noch moeite gespaard om de gasten een indruk te geven van een van de meest moderne landen ter wereld.

In het programma werd o.a. opgenomen een bezoek aan het Nationale Erekerkhof in Seoul, het monument 'De Molen' bij Hoengsong, het monument ter nagedachtenis van luitenant-kolonel Den Ouden, de Internationale Begraafplaats van de Verenigde Naties in Pusan, waar o.a. 114 Nederlandse militairen zijn begraven, het Nieuwe Oorlogsmuseum in Seoul en het Gyeongbokgung Palace.

Tijdens het bezoek kreeg de delegatie ook veel ondersteuning van de Nederlandse Ambassadeur in Zuid-Korea, mr. A. Embrechts.

Een bijzonder moment vond plaats tijdens de afscheidslunch op de laatste dag in Seoul waar Z.E. Sungchoon Park de vier Nederlandse Korea Veteranen de 'Korean Ambassador for Peace' medaille overhandigde.

Oproep

Mijn naam is Froukje Waterbolk, masterstudent Publieksgeschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam. Ik ben bezig met mijn masterscriptie over mevr. H.T. Spoor-Dijkema, de echtgenote van generaal Spoor.

Na het plotseling overlijden van generaal Spoor wordt mevrouw Spoor erfgename van het gedachtegoed van haar man en ontfermt zij zich over zijn nalatenschap. Dat vind ik ontzettend interessant, zeker ook omdat het gaat over een vrouw in een mannenwereld. In mijn scriptie wil ik de hypothese analyseren dat zij een aantal rollen heeft gespeeld als vrouw in een soldatenhuwelijk, als moeder der soldaten, en tot slot als herinneringsactiviste.

Vermoed door de discussie is ze waarschijnlijk uit de openbaarheid getreden, want ik vind niet eens een overlijdensbericht van haar in een krant. Via een website heb ik vernomen dat ze is overleden, maar meer dan 'zij is overleden' staat er niet.

Ik zou graag in kaart willen brengen in welke kringen zij zich bevond. Ik ben op zoek naar mensen die herinneringen aan deze strijdlustige vrouw hebben. Wie kan mij aan informatie over deze vrouw helpen?

Alvast bedankt voor uw hulp en aandacht.

Froukje Waterbolk

E-mail:

froukjewaterbolk@gmail.com

Te koop aangeboden

Ondergetekende heeft een 8-tal boekwerkjes van auteur Ant. P. de Graaff te koop en wel de volgende titels:

1. Notities van een soldaat
2. De laatste patrouille
3. Brieven uit het veld
4. Vertel het je kinderen, veteraan
5. Merdeka
6. Zeg, Hollands soldaat
7. Levenslang op patrouille
8. De heren worden bedankt

Alle 8 boeken zijn te koop voor € 25,00.

B.J.L. van der Laan, tel. 0596-624117
of e-mail: bjvldlaan@ziggo.nl

Hunkering naar Vrede

Kerstfeest, een rustpunt in een roerig leven, verwachting en hoop.

Waarom is de wereld zo boos en duurt het maar even. Kon het maar altijd Kerstmis zijn in deze wereld vol haat en pijn.

De mens verlangt naar rust en vrede, naar liefde en geborgenheid waar iedereen gelukkig leeft zonder rang of onderscheid.

Zet dat verlangen om in daad, voordat de mens roemloos ten onder gaat.

*Leen van Geenen
VOMI Zuid-Holland*

Herdenking Terneuzen

Bij het Indië-monument in Terneuzen werden op vrijdag 26 augustus 2016 de 35 jonge mannen uit Zeeuws-Vlaanderen herdacht die omkwamen tijdens de oorlog in Nederlands-Indië en Papua Nieuw-Guinea. Leerlingen van Scholengemeenschap 'De Rede' lazen de namen van de slachtoffers voor, waarna onder meer de burgemeesters van de drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten kransen legden.

Voorafgaande aan de kranslegging bij het monument werd een herdenkingsdienst gehouden in de Goede Herderkerk aan de Koninginnelaan in Terneuzen. Hier werd een toespraak gehouden door de burgemeester van Hulst, Jan-Frans Mulder. In zijn toespraak zei hij ondermeer: "De palissade (het Monument), de

'besleng' een verdedigingswerk van gevlochten bamboe, symboliseert Veiligheid, Bescherming en Geborgenheid. Een heel mooi kunstwerk. Maar als je op afstand staat, lijken de 5 verticale palen op 5 figuren die met de armen over elkaars schouder daar staan

als een sterke eenheid. Samen verbonden door de ellende die ze hebben meegemaakt. Schouder aan schouder. 5 figuren die ieder 7 slachtoffers vertegenwoordigen, de 35 slachtoffers van ons Zeeuws-Vlaanderen.

Foto: Koos Schrier

'Op de plaats rust'

Op 14 december 1996 werd een monument onthuld op de Algemene Begraafplaats 'Emaus' te Vlaardingen. Op dit monument zijn de namen vermeld van tien gesneuvelde Vlaardingse Indiëgangers in de periode 1945-1950. Bij de jaarlijkse Indië herdenking staan we stil bij deze gevallen, alsmede bij de ons ontvallen veteranen door de jaren heen.

Gerelateerd aan de Indië herdenking wordt op persoonlijke titel een serie profiel biografieën van Indië- en Nieuw-Guineaveteranen gepubliceerd onder de noemer:

'Op de plaats rust'.

Met de publicatie van hun persoonlijke relaas beoogt de uitgever het wedervaren van Vlaardingse Indië- en Nieuw-Guineaveteranen een gerechtigde plaats te geven in het collectief geheugen. Het profiel van veteraan Wouter Wetters verscheen medio 2016 als derde 'Op de plaats rust'.

Peter de Jong (mede namens Wouter Wetters),
Vlaardingse WoordSmederij,
Havenstraat 52
3131 BD Vlaardingen
vlaardingsewoordsmederij@kpnmail.nl
010-4351670

Foto: Siddi Roza

In Memoriam

Piet te Walvaart

Piet werd op 25 mei 1926 in Tilburg geboren, waar hij ook opgroeide. Op 8 november 1946 werd hij opgeroepen bij het Korps Geneeskundige Troepen van de Landmacht als gewoon dienstplichtige. Na een basis-, kader- en specialistische opleiding van 15 maanden en inmiddels sergeant, vertrok hij op 19 februari 1948 met het ms "Sloterdijk" naar Indië. Hij werd er geplaatst bij het 1e Subsistentenbataljon KL in Batavia en van daaruit gedetacheerd bij de 30e Basisbloedtransfusiegroep. Zijn taak was om plasma aan gewonde en in shock verkerende collega's te velde toe te dienen, nog vóór afvoer naar een hulpverbandplaats of hospitaal. Hij heeft ongetwijfeld van nabij veel leed gezien maar ook sobats het leven kunnen redden.

Op 27 mei 1950 keerde Piet met de USS "General Stewart" in Rotterdam terug op vaderlandse bodem. Een nieuwe fase in zijn leven brak aan met studie, werk, gezin en een rijk sociaal leven. Hij verhuisde van Tilburg naar Deurne, waar hij tot op de laatste dag woonachtig bleef. Het op 62-jarige leeftijd vervroegd stoppen met accountantswerkzaamheden leidde niet tot stil zitten. Het vrijwilligerswerk dat hij al deed voor de Deurnese gemeenschap, intensiverde alleen maar. Hij ontving daarvoor terecht een groot aantal onderscheidingen, waaronder Ridder in de Orde van Sint Silvester, Eremedaille in goud verbonden aan de Orde van Oranje-Nassau, Legpenning van de Gemeente Deurne in Zilver en Lid van Verdienste van de Koninklijke Harmonie Deurne. Vanaf 1997 was Piet voorzitter van de Deurnese Bond van Oud-strijders Nederlands-Indië en Nieuw-Guinea. Door deze functie was hij betrokken bij de organisatie van de jaarlijkse Deurnese Veteranendag. In 2015 werd de Bond vanwege de gevorderde leeftijd van leden en bestuur opgeheven.

Ook voor VOMI Nederland heeft Piet veel betekend. Zo was hij jarenlang binnen het bestuur niet alleen een punctuele penningmeester, maar ook voor andere activiteiten was hij altijd beschikbaar. Hij was een deskundig bestuurslid en een hartelijke collega met hart voor de veteranen. Het was voor mij dan ook een grote eer dat ik Piet tijdens de Algemene Ledenvergadering in 2008 mocht benoemen tot Lid van Verdienste.

Piet werd op 25 mei 90 jaar en heeft deze bijzondere mijlpaal op grootse wijze gevierd. Helaas, een hartinfarct op 5 september zorgde dat er geen jaren meer aan zijn rijke leven worden toegevoegd. Zijn motto was: "iedereen gaat dood, maar niet iedereen leeft echt". Piet heeft gelukkig echt geleefd en zijn echtgenote Thérèse, kinderen en kleinkinderen, familie en de talloze vrienden en bekenden zijn daar niet alleen getuige van geweest, maar hebben samen met hem genoten! Het Bestuur van VOMI NL wenst hen de kracht om dit grote verlies te dragen.

Selamat Jalan, Sobat Piet !

Voorzitter VOMI Nederland, Leen Noordzij

In Memoriam

Minne Vis

14 oktober 1929 - 17 september 2016

Hoewel het bestuur op de hoogte was van zijn ziekte, kwam het overlijden van Minne toch nog onverwacht.

Minne Vis hebben wij leren kennen als een bestuurder die zeer betrokken was bij het wel en wee van VOMI Nederland, getuige ook zijn voorzitterschap van 1 maart 2002 tot 31 oktober 2006.

In 1949 kwam Minne als dienstplichtig militair in dienst en doorliep zijn opleiding in Steenwijk. Na zijn opleiding werd hij geplaatst bij het 432e Bataljon Infanterie 'Johan Willem Friso'.

In september 1949 werd Minne uitgezonden naar Nederlands-Indië met het troepen transportschip 'Grote Beer'.

Gedurende zijn tijd in Nederlands-Indië heeft hij op diverse plaatsen in de functie van chauffeur en foerier gediend, o.a. in Serang en Batavia.

Na de overdracht in 1949 repatrieerde Minne in 1950 naar Nederland en nam hij deel aan het opbouwproces. In de periode 1960-1963 werkte Minne in Nederlands Nieuw-Guinea bij het Gouvernement in de functie van Inspecteur Coöperatievezen. Zijn taak was het bevorderen van het inlandse bedrijfsleven door coöperatieve samenwerking. In deze functie heeft hij o.m. een cacao-coöperatie in Seroei opgezet.

Na zijn terugkeer in 1963 is hij economisch directeur geweest van de Provinciale Friese Bibliotheek. Daarnaast was hij lid van de Stichting Fryske Akademie. Hij zette zich in voor de Friese taal, geschiedenis en cultuur.

Gedurende zijn periode als voorzitter heeft Minne Vis een grote betrokkenheid betoond als bestuurder van VOMI Nederland. Zowel intern als extern heeft hij de VOMI op een zeer representatieve wijze vertegenwoordigd. Zo heeft hij er voor zorg gedragen dat sinds zijn aantreden in het bestuur de VOMI als een gerespecteerde vereniging werd gehoord en werd betrokken bij diverse plannen en ontwikkelingen. Hij heeft zich als lid van het algemeen bestuur van het Veteranen Platform op een positief kritische wijze opgesteld en was een van de weinige leden die daadwerkelijk meedacht over de toekomstvisie van het Veteranen Platform.

Minne was een van de medeoprichters van de Stichting Steunfonds VOMI Nederland. Voor zijn inzet en betrokkenheid werd Minne in 2006 dan ook benoemd tot Lid van Verdienste van VOMI Nederland.

Sobat Minne, bedankt voor je grote inzet. Dat je mag rusten in vrede.

Vicevoorzitter VOMI Nederland, Klaas Orsel

Friesland

Secr. H. Moortag, Offemar 48,
8939 CM Leeuwarden
Tel. 058-2800048
E-mail:
henk.moortag@hotmail.com
Soc. Comm. Tel. 0514-522107

Als u deze 'SOBAT' ontvangt, ligt onze bootreis van 23 augustus achter ons. Het was weer een prachtige dag waar zich 70 personen voor hadden aangemeld. Op het laatste moment moesten er 5 personen verstek laten gaan daar hun gezondheid hen wat in de steek liet, maar we hopen dat zij er volgend jaar weer bij zijn. Voor velen was het oude vriendschap verstevigen. Samen sterk ook in het laatste stukje van ons leven. Het bestuur had Jack Kooistra uitgenodigd om ons iets te vertellen over de uitreiking van de Zilveren Anjer, en hij deed dit weer op een sprankelende manier. Om 13.00 uur werd een uitstekend Oriental-buffet geserveerd. Om 17.00 uur ging een ieder voldaan huiswaarts. In 2017 organiseren we wederom een bootreis.

Op 18 oktober was ter afsluiting van het seizoen onze eindejaarsbijeenkomst op Vliegbasis Leeuwarden. 80 leden hadden zich hiervoor ingeschreven en het was als vanouds een gezellige middag.

Ook deze bijeenkomst hopen we in ons programma van 2017 weer op te kunnen nemen.

Voor 2017 kunt u alvast noteren dat wij op **4 april 2017** onze **Jaarlijkse Algemene Ledenvergadering houden te Joure**. U ontvangt hiervoor nog een uitnodiging.

Tot slot wensen wij u fijne Kerstdagen en een goed begin voor 2017.

Limburg

Secr. M.E.H. Dols
Heertenerweg 47
6132 CL Sittard
Tel. 046-4522739

Mobiel: 06-10660039
E-mail: marlie.dols@home.nl
Soc. Comm. Tel. 077-3822592

Als deze 'SOBAT' bij u op de deurmat valt, ligt 2016 bijna achter ons en staat 2017 alweer voor de deur, waar blijft de tijd! Helaas zijn ons ook dit jaar weer sobats ontvallen. Dat zij rusten in vrede.

Daarnaast heeft een aantal leden het lidmaatschap om uiteenlopende redenen opgezegd en jammer genoeg hebben we ook leden moeten uitschrijven vanwege het niet betalen van de contributie.

Op 15 september jl. heeft er een bijeenkomst in Weert plaatsgevonden op een locatie tegenover het station aldaar. De reden hiervoor was om de leden die liever gebruik maken van openbaar vervoer tegemoet te komen. De opkomst was niet groot, maar daarom niet minder gezellig. Met name de bloemen (als prijzen voor de tombola) vielen goed in de smaak. Het bestuur zal zich beraden of een bijeenkomst op deze locatie moet worden gecontinueerd. Op 17 november jl. vond de jaarlijkse herdenking bij het Monument van Verdraagzaamheid in het Leudal plaats. Dit monument biedt een blijvende herinnering aan de oorlogsjaren 1940-1945 en aan de 687 militairen van 11 nationaliteiten die in het Leudal hun leven hebben verloren. Zoals gewoonlijk was de bijeenkomst op 11 november jl. bij onze Belgische vrienden van de Koninklijke Nationale Strijders Bond ook weer gezellig.

We gaan ons nu opmaken voor 2017. Daarvoor heeft het bestuur een aantal bijeenkomsten en een reünie op stapel staan, waarvan de data (en in sommige gevallen ook de locatie) al aan u bekend zijn gesteld.

Als bestuur hopen we natuurlijk dat u het komende jaar weer in goede gezondheid bij onze activiteiten aanwezig zult zijn. Mocht u uw contributie voor 2017 (€ 15,00 p.p.) nog niet

hebben voldaan, dan volgt hier het rekeningnummer waarop deze contributie kan worden betaald:

NL16 INGB 0006 7297 86
ten name van VOMI Limburg,
Smeetsjeshofstraat 11, 6005 SC
Weert.

Rest ons u een 'goei Roetjs' toe te wensen en tot ziens in 2017.

Noord-Brabant W

Soc. Comm. Piet Welten
Beukenlaan 35
4731 CD Oudenbosch
Tel. 0165-312816
E-mail: pnwelten@kpnmail.nl

Het bestuur wil graag van de gelegenheid gebruik maken om alle vrijwilligers te bedanken voor hun inzet en wenst u allen fijne feestdagen en een gezond 2017.

Het programma voor het eerste half jaar van 2017 is bekend. De eerste bijeenkomst in het nieuwe jaar wordt gehouden op woensdag 18 januari te Roosendaal in de Engelbrecht van Nassaukazerne. Zoals gebruikelijk zal deze bijeenkomst tevens als Nieuwjaarsbijeenkomst / Nieuwjaarsreceptie dienen. Verder verwijzen wij u naar de 'Nieuwsbrief' die in december uitkomt.

Zeeland

Secr. M.J. Boogaard
Van Raaltestraat 97
4384 GD Vlissingen
Tel. 0118-418641
E-mail: papua@zeelandnet.nl

Namens het bestuur Prettige Kerstdagen en een Voorspoedig Nieuwjaar gewenst.

Onze leden en donateurs worden verzocht de contributie voor 2017 (€ 15,00) over te maken op rekeningnummer NL20 INGB 0000 5298 62 ten name van VOMI Zeeland. U krijgt geen acceptgirokaart meer thuisgestuurd. Gelieve de betaling te doen vóór 28 februari 2017.

In den vervolge worden alle uitnodigingen en/of mededelingen vermeld in onze 'SOBAT' onder het Verenigingsnieuws van VOMI Zeeland.

Zuid-Holland

Secr. H.H.M. Mergler
De Drentsehof 25 b
2951 VZ Alblasterdam
Tel. 078-6913515
E-mail:
veteranen26706@ziggo.nl
Soc. Comm. I: Vacant
Soc. Comm. II: Tel. 010-4340970

Nieuwjaarsbijeenkomst 2017
Conform het besluit van onze Algemene Ledenvergadering d.d. 14 april jl. zal er door het bestuur in januari 2017 **één Nieuwjaarsbijeenkomst worden georganiseerd.** Deze Nieuwjaarsbijeenkomst wordt gehouden op **dinsdag 17 januari 2017.**

Locatie: Gebouw Rehoboth, Poeldijksepad 1, 2675 CL Honselersdijk.

Inloop vanaf 13.00 uur, aanvang 13.30 uur, einde 16.00 uur.

Dankbetuiging

Vrienden en belangstellenden,

Hierbij willen wij u bedanken voor uw aanwezigheid bij de crematieplechtigheid van Sjef Franken. De speech, het gedicht, de erewacht bij aankomst van de rouwauto en tijdens de afscheidsplechtigheid..... het was indrukwekkend. Het heeft ons gesteund dat er zoveel belangstellenden waren.

Onze oprechte dank voor uw medeleven.

Leo, John, Edwin, Rick Franken
en verdere familie

SOBAT

SOCIAAL COMMISSARISSEN

Voorzitter/secretaris
 Wil P.J. Patist
 Stellingenweg 104
 8475 EJ Nijeholtpade
 tel. 0561-688772
 mobiel 06-15100579
 E: vomi-socoom@kpnmail.nl

**Vice-voorzitter/
 Budgethouder FSZ**
 Theo H.A. Rump
 Albatrosstraat 14
 2352 EG Leiderdorp
 Tel. 071-5416936
 E-mail:
 Theorump@gmail.com

Coördinator monumenten
 Ger de Jong
 Rozenlaan 41
 2995 AS Heerjansdam
 Tel. 078-6771902

SOCIAAL COMMISSARISSEN

Drenthe-Groningen
 Frans van Dreumel
 Oude Hof 16
 8435 XR Donkerbroek
 tel. 0516-49 19 53
 f.vandreumel@outlook.com

Zuid-Holland
 W.A.J.K. (Willek) Rozza
 Heemraadstraat 9
 3131 VG Vlaardingen
 tel. 010-4340970
 w.rozza3@kpnplanet.nl

Noord-Brabant West
 P.N. Welten
 Boukenlaan 35
 4731 CD Oudenbosch
 tel. 0165-31 28 18
 pnwelten@kpnmail.nl

Noord-Brabant Oost
 J. van der Ham
 Tilburgseweg 39
 5081 XH Hilvarenbeek
 tel. 013-5400278
 vomi.nbo@veteranen.nl

De Veluwe
 J.G. (John) Muller
 Groeneveldstraat 115
 3882 XE Putten
 tel. 0341-845264
 j.muller793@upomail.nl

Friesland
 Hans N. Blom
 Tjalko v.d. Walstraat 44
 8723 CA Koudum
 tel. 0514-52 21 07

Noord-Holland
 Nico Baan
 Molenwerfslaan 58
 2103 TE Heemstede
 tel. 023-5283997
 nbaan@kpnmail.nl

Limburg
 H.A.M. van Haeff
 Paet, Staasenstraat 44
 5821 CV Vianen
 tel. 077-3822592
 hermanvanhaeff@online.nl

Zeeland
 Marcel J. Boogaard
 Van Raaijstraat 97
 4384 GD Vlissingen
 tel. 0118-418641
 pepus@zeelandnet.nl

VOMI Binnenland
 Wil P.J. Patist
 Stellingenweg 104
 8475 EJ Nijeholtpade
 tel. 0561-68 87 72/
 06-15100579
 vomi-socoom@kpnmail.nl

Regio Overijssel
 De heer J. Oldenbeuving
 tel. 0572-358947

Regio Utrecht/t Gooi
 De heer A. Mouwen
 tel. 030-6951179

FONDS SOCIALE ZORG

Budgethouder Theo H.A. Rump, adres zie boven

Postzegels
 J. Hoevelaken
 Weerdestein 175
 6714 CN Ede
 Tel. 0318-614557

VOM (Noord Veluwe/Oostelijk Flevoland)

Paul P.G. Gommers
 Alb. Neuhuystraan 23
 8072 HJ Nunspeet

Tel. 0341-254231
 E-mail: ppg.gommers@kpnmail.nl

Postzegels, gebruikt of ongebruikt, binnen- of buitenland, alsmede telefoonkaarten en sigarenbandjes, bewaar ze en stuur ze naar: J. Hoevelaken, Weerdestein 175, 6714 CN Ede. Tel. 0318-614557.
 De opbrengst komt volledig ten goede van het Fonds Sociale Zorg VOMI - Nederland.

SOCIALE COMMISSIE VOMI Fonds Sociale Zorg

Draag bij aan de herkenbaarheid van de VOMI en draag daarom ons borstembleem en de VOMI stropdas bij alle officiële VOMI gelegenheden.

Artikelen zijn te verkrijgen via de VOMI stand of via bestelling:

VOMI Borstembleem	€ 11,00	VOMI wapenschild, mahonie	€ 19,00
VOMI Stropdas donkerblauw/ donkerrood	€ 11,50	VOMI manchetknopen, per paar	€ 10,00
VOMI Condoleancekaart	€ 1,25	Draaginsigne Veteranen (klein model)	€ 8,00
Draagspeld Witte Anjer	€ 2,50	OVW draaginsigne met surete vergulde en inclusief ministeriële beschikking	€ 7,50
Demobilisatie speld (zilver, origineel)	€ 8,00	1,50 meter rood, wit, blauw lint (met opdruk VOMI en logo)	
VOMI kruidenbitter	€ 10,00	voor opmaak bloemstukken	€ 9,00 per lint
Speld met VOMI logo (goudkleurig)	€ 5,00		
VOMI-cap	€ 10,00		
VOMI pillendoosje	€ 2,50		
VOMI pennenset	€ 12,50		

Prijzen zijn per stuk en bij elke bestelling worden voor verzending de portokosten berekend.

De artikelen zijn te verkrijgen in de VOMI stand of bij:

Theo Rump, Albatrosstraat 14, 2352 EG Leiderdorp, tel 071-5416936.

Via @mail: theorump@gmail.com

Budgethouder: Rekeningnummer NL61 INGB 0006 1318 44 ten name van VOMI Nederland/Fonds Sociale Zorg te Leiderdorp

Postzegels, gebruikt of ongebruikt, binnen of buitenland, alsmede telefoonkaarten en sigarenbandjes, bewaar ze en stuur ze naar: **J. Hoevelaken, Weerdestein 175, 6714 CN EDE, tel 0318 - 614557.**

De opbrengst komt volledig ten goede van het Fonds Sociale Zorg van VOMI Nederland

In Memoriam

Met grote eerbied en in gepaste vorm brengen wij een laatste Ere-saluut aan:

Naam	Voorl	Woonplaats	Onderdeel
Aernouts,	J.C.	Zundert	413 BI/6-3 RI
Bolle-Dorst, Mw.	A.	Oosterland	
Bosma,	F.	Weidum	4-1 RI
Feijen,	M.W.L.	Elten-Leur	1-3 RI / V-Brigade
Groot, de	J.	Delft	?
Hoff, van 't	J.	Wijchen	?
Holsbergen,	P.H.J.	Vaassen	5-11 RI
Hulzer,	D.	Rotterdam	6 AVA
Jorritsma-Vriesema, Mw.	H.	Sneek	
Knook,	J.A.	Schiedam	4-3 RI
Koole,	P.C.	Middelburg	GRPI
Koorneef,	J.C.	Zwijndrecht	4-3 RI
Korpel,	A.	Brielle	4 IBW
Kruizinga,	G.L.	Enschede	1-12 RI OVW
Loon, van	C.	Liessel	4-10 RI
Meier,	F.E.	Sassenheim	?
Miedema-van der Velde, Mw.	G.	Heerenveen	
Mulder,	H.	Heerenveen	5-4 RI
Nijkamp,	W.	Ede	KMams
Oomen-van den Berg, Mw.	A.	Elten-Leur	
Pelkmans,	W.	Gilze	5-3 RI
Punselle,	M.	Rotterdam	4-1 MP-1
Reijer, den	A.P.	Rockanje	3-4-2 RI
Rooij, de	W.K.	Zaandijk	2-7 RI
Saaze, van	J.	Amstelveen	?
Sijtsma,	B.	Dokkum	3 IB
Smits,	F.C.	Heerenveen	5-1 RI
Smulders,	M.	Nuene	2-6 RI
Swaanen-Luijckx, Mw.	R.	Bergen op Zoom	
Sweebe,	F.E.	Gendt	KNIL-Y Brigade
Vaart, van der	N.	Marum	KST-Para Djokja
Vis,	M.	Stiens	432 BI JWF + NNG
Valkman,	J.	Haaksbergen	432 BI
Vlieger,	A.	Apeldoorn	KM NNG
Vlielander,	G.	Zuidland	436 BI/7-3 RI
Voorhuijsen,	P.	Amsterdam	7 VA
Vos, de	A.	Gorinchem	1-1 AAT
Walda,	A.	Kollum	1 RATA
Warringa,	A.	Dalen	HKAG
Wijk, van	W.H.	Amsterdam	Vbdd '7 Dec' Divisie

Met ons aller welgemeend medeleven en dat de liefde en de warmte van uw naasten U de moed en kracht geven dit zware verlies te dragen.

3
E
E
S
O
C
I
A
L
E
V
O
M
I

**S
O
B
A
T**

Nieuwe Leden

Naam	Woonplaats	Onderdeel
Boogaard H.F. Oosten F. van	Sluis Schiedam	LLUA NNG Hr. Ms. Dolfijn

vfonds
investeert in
VREDE

MASTENBROEK UITVAARTVERZORGING

Deskundig en persoonlijk

Transparant en één aanspreekpunt

Mastenbroek Uitvaartverzorging staat voor kwaliteit in uitvaartzorg.
Met 28 jaar ervaring weten wij waar het om gaat bij het verzorgen van een uitvaart.
Transparant in de kosten en één aanspreekpunt vanaf de dag van overlijden tot en met de uitvaart.

Neem contact met ons op

Niemand wordt graag geconfronteerd met een overlijden maar als het zover is dan wilt u de zekerheid dat alles rondom de uitvaart goed verloopt.
Neem gerust eens contact op, wij staan u graag te woord of maken een afspraak.

Kijk voor alle informatie en tarieven op:
www.ericmastenbroek.nl

Eerste Barendrechtseweg 180 b
2992 BS Barendrecht

0180 723204

Veteranenhotels

voor jong en oud

Meer informatie over onze hotels of andere aanbiedingen kunt u vinden op onze website: www.veteranenhotels.nl

Hotel De Foreesten (NL) ****

Midden in het groene hart van de Veluwe, aan de rand van het pittoreske dorpje Vierhouten, ligt 4* Hotel de Foreesten. Een aanrader voor wie op zoek naar rust is en van een natuurlijke omgeving wil genieten. De vele wandel- en fietsroutes voeren u langs uitgestrekte heidevelden en bossen en schilderachtige dorpjes. Bij terugkomst kunt u heerlijk nagenieten met een kop koffie bij de open haard in onze brasserie of in de jacuzzi.

Gortelseweg 8 • 8076 PS • Vierhouten • T: 0577-411323 • www.foreesten.nl

Hotel Eurotel Atlas (NL) ***

Is door de Nederlandse Hotel Classificatie geclassificeerd met drie sterren. Het hotel is gevestigd in het centrum van het gezellige en toeristische Valkenburg. Vanuit het hotel loopt u zo het warme hart van Valkenburg in met zijn winkelstraatjes, monumenten en musea en uiteraard kunt u hier volop genieten van de welbekende Limburgse vlaai.

Nieuweweg 7 • 6301 ES • Valkenburg • T: 043-6015341 • www.atlashedels.nl

Hotel De Oringer Marke (NL) ***

Gelegen aan de brink in het dorp Odoorn is De Oringer Marke een ideaal uitgangspunt voor mooie fiets- en wandeltochten door de prachtige natuur van Drenthe. Het hotel bevindt zich bovendien op slechts zeven kilometer afstand van Emmen met zijn beroemde dierenpark. Uitstapjes naar museumdorp Orvelte, Bourlange, Westerbork en het hunebedcentrum in Borger liggen op steenworp afstand.

Hoofdstraat 9 • 7873 BB • Odoorn • T: 0591-519000 • www.deoringermarke.nl

Hotel Panoramablick (D) ***

Hotel Panoramablick ligt op één van de mooiste en rustigste plekjes van 't Sauerland, in het bergdorpje Wildewiese. Panoramablick is de ideale uitvalsbasis voor mooie wandel- en fietstochten of u kunt een bezoek brengen aan o.a. het vakwerkstadje Soest en de druipsteengrotten. In de winter, als er sneeuw ligt, kunt u skiën, langlaufen of rodelen vanuit het hotel.

Wildewiese 10 • 59846 Sundern-Wildewiese • T: 0049-(0)2395 1313 • www.hotelpanoramablick.nl

5-daags All Inclusive midweek arrangement

- 4 x logies in 2-persoonskamer
- 4 x uitgebreid ontbijtbuffet
- 4 x lunchpakket
- 4 x 3-gangen diner
- **GRATIS** consumpties van 18.00 tot 23.00 uur
incl. birnenlands gedistilleerd, bier, huiswijn, frisdrank en sap

van maandag tot vrijdag
in één van deze
veteranenhotels

van
~~€ 231,-~~
€ 195,-
p.p. in winterseizoen
van oktober t/m mei
incl. hoteltoeslag

In het zomerseizoen (juni t/m september) is dit arrangement voor
veteranen € 229,- normaal 259,- p.p. (exclusief toeristenbelasting)

Bij ons betaalt u GEEN RESERVERINGSKOSTEN !

Van elk geboekt veteranenarrangement gaat 10 euro naar een fonds voor veteranenactiviteiten
zoals nuldels ondersteuning en de jaarlijkse veteranenruise voor gewonde veteranen!

in samenwerking met
veteraneninstituut